

Сумський державний педагогічний університет імені А.С.Макаренка
Навчально-науковий інститут історії, права та міжнародних відносин
Кафедра права та методики викладання правознавства

ЗАТВЕРДЖУЮ

Директор ННІ історії, права та
міжнародних відносин

Юлія ПОДРЕЗ

« 31 » серпня 2023 р.

**РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
АДМІНІСТРАТИВНЕ ПРАВО**

Галузь знань 08 Право

Спеціальність 081 Право

Освітньо-професійна програма Право

Перший рівень вищої освіти

Мова навчання українська

ПОГОДЖЕНО

науково-методичною комісією
ННІ історії, права та
міжнародних відносин

Світлана МОЦАК

« 31 » серпня 2023 р.

Суми – 2023

Укладач:

Апаров Андрій Миколайович, д.ю.н., професор, професор кафедри права та методики викладання правознавства Сумського державного педагогічного університету імені А.С.Макаренка

Робоча програма розглянута і схвалена на засіданні кафедри права та методики викладання правознавства

Протокол № 1 від «01» вересня 2023 р.

Завідувач кафедри

кандидат педагогічних наук, доцент

Олена ІВАНІЙ

Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Освітній ступінь	Характеристика навчальної дисципліни
Кількість кредитів – 5	Бакалавр	Обов'язкова
		Рік підготовки:
		3-й
		Семестр
		5-й
		Лекції
		26 год.
		Практичні, семінарські
		28 год.
		Лабораторні
		–
		Самостійна робота
		94 год.
	Консультації	
	2	
	Вид контролю:	
	Екзамен	
Загальна кількість годин – 150		

1. Мета вивчення навчальної дисципліни

Мета вивчення дисципліни: надання студентам необхідних знань щодо основних категорій адміністративного права, сутності форм та методів державного управління, адміністративної діяльності органів державної, виконавчої влади, видів адміністративних послуг, їх особливостей в залежності від сфери суспільного життя, процесу державного та самоврядного управління сферами соціально-економічного й адміністративно-політичного розвитку й охорони громадського порядку.

Основні завдання вивчення дисципліни «Адміністративне право»:

- надати студентам теоретичні знання щодо правового регулювання суспільних відносин нормами адміністративного права України, країн ЄС;
- продемонструвати студентам в теоретичній та практичній площинах основні способи реалізації (використання/застосування) адміністративно-правових норм, а також основні юрисдикційні та неюрисдикційні способи й засоби захисту порушених прав, свобод та інтересів у відповідній сфері;
- визначити форми, методи та основні засади адміністративно-правового регулювання в сферах забезпечення національної безпеки і обороноздатності держави, публічного адміністрування у сферах економічного, соціально-культурного розвитку, а також у сфері адміністративно-політичної діяльності забезпечення законності.
- навчити студентів застосовувати набуті знання з метою належного юридичного забезпечення сфери адміністративних правовідносин.

Навчальна дисципліна спрямована на формування таких визначених освітньо-професійною програмою **загальних компетентностей:**

ЗК 1 Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК 2 Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК 3 Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК 4 Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

ЗК 7 Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК 8 Здатність бути критичним і самокритичним.

ЗК 9 Здатність працювати в команді.

ЗК 15 Прагнення до збереження навколишнього середовища.

Навчальна дисципліна спрямована на формування таких визначених освітньо-професійною програмою **спеціальних компетентностей:**

СК 2 Здатність аналізувати ретроспективи розвитку правових явищ та процесів у контексті їх впливу на сучасну правову систему

СК 3 Цінування та повага до гідності людини як найвищої соціальної цінності, розуміння її правової природи.

СК 7 Здатність застосовувати норми та інститути права, щонайменше з таких галузей, як: конституційне право, адміністративне право і

адміністративне процесуальне право, цивільне і цивільне процесуальне право, трудове право, кримінальне і кримінальне процесуальне право.

СК 8 Здатність застосовувати правові принципи та доктрини.

СК 11 Здатність визначати належні та прийнятні для юридичного аналізу факти.

СК 12 Здатність аналізувати правові проблеми та обґрунтовувати правові позиції.

СК 13 Здатність до критичного та системного аналізу правових явищ.

СК 14 Здатність до консультування з правових питань, зокрема, можливих способів захисту прав та інтересів клієнтів, відповідно до вимог професійної етики, належного дотримання норм щодо нерозголошення персональних даних та конфіденційної інформації.

СК 15 Здатність до самостійної підготовки проектів актів правозастосування.

СК 16 Здатність до логічного, критичного і системного аналізу документів, розуміння їх правового характеру і значення.

СК 17 Знання і розуміння основ правового регулювання обігу публічних грошових коштів.

СК 20 Знання і розуміння особливостей управління в освітній сфері.

Навчальна дисципліна спрямована на формування визначеної освітньо-професійною програмою **інтегральної компетентності**, а саме: здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі у галузі правничої діяльності.

2. Передумови для вивчення дисципліни

Навчальна дисципліна «Адміністративне право» взаємопов'язана з такими навчальними дисциплінами, як «Теорія держави і права», «Історія держави і права», «Конституційне право України», «Порівняльне правознавство», «Кримінальне право», «Цивільне право», «Господарське право».

Студенти, які приступають до вивчення дисципліни «Адміністративне право», повинні орієнтуватися в системі права, вміти аналізувати нормативні акти різної юридичної сили, визначаючи співвідношення між ними.

3. Результати навчання за дисципліною

РН 1 Визначати переконливість аргументів у процесі оцінки заздалегідь невідомих умов та обставин.

РН 3 Проводити збір і інтегрований аналіз матеріалів з різних джерел.

РН 5 Давати короткий правовий висновок щодо окремих фактичних обставин з достатньою обґрунтованістю

РН 6 Оцінювати недоліки і переваги певних правових аргументів, аналізуючи відому проблему.

РН 7 Складати та узгоджувати план власного прикладного дослідження і самостійно збирати матеріали за визначеними джерелами.

РН 9 Самостійно визначати ті обставини, у з'ясуванні яких потрібна допомога, і діяти відповідно до отриманих рекомендацій.

РН 10 Вільно спілкуватись державною та іноземною мовами як усно, так і письмово, із застосуванням правничої термінології.

РН 12 Доносити до респондента матеріал з певної правової проблематики доступно і зрозуміло.

РН 13 Знати та розуміти особливості реалізації та застосування норм матеріального і процесуального права.

РН 15 Вільно використовувати для правничої діяльності доступні інформаційні технології і бази даних.

РН 17 Працювати в команді, забезпечуючи виконання завдань команди.

РН 18 Застосовувати в професійній діяльності основні сучасні правові доктрини, цінності та принципи функціонування національної правової системи.

РН 19 Пояснювати природу та зміст основних правових явищ і процесів.

РН 20 Виокремлювати і аналізувати юридично значущі факти і робити обґрунтовані правові висновки.

РН 21 Готувати проекти необхідних актів застосування права відповідно до правового висновку зробленого у різних правових ситуаціях.

РН 22 Надавати консультації щодо можливих способів захисту прав та інтересів клієнтів у різних правових ситуаціях.

РН 23 Пояснювати природу та зміст елементів освітніх правовідносин, управління освітніми правовими відносинами.

4. Критерії оцінювання результатів навчання Шкала оцінювання: національна та ECTS

Кількість балів	Критерії оцінювання навчальних досягнень студента
90 – 100	Оцінка «відмінно» ставиться коли студент має системні, міцні знання в обсязі та в межах вимог навчальних програм, усвідомлено використовує їх у стандартних та нестандартних ситуаціях. Уміє самостійно аналізувати, оцінювати, узагальнювати опанований матеріал, самостійно користуватися джерелами інформації, приймати рішення.
82 – 89	Оцінка «добре» ставиться коли студент має гнучкі знання в межах навчальних програм, аргументовано використовує їх у різних ситуаціях, уміє знаходити інформацію та аналізувати її, ставити і розв'язувати проблеми.
74 – 81	Оцінка «добре» ставиться коли студент знає істотні ознаки понять, явищ, зв'язки між ними, вміє пояснити основні закономірності, а також самостійно застосовує знання в стандартних ситуаціях, володіє розумовими операціями (аналізом, абстрагуванням, узагальненням тощо), вміє роботи

	висновки, виправляти допущені помилки. Відповідь студента правильна, логічна, обґрунтована, хоча їм бракує власних суджень.
64 – 73	Оцінка «задовільно» ставиться коли студент відтворює основний навчальний матеріал, виконує завдання за зразком, володіє елементарними вміннями навчальної діяльності.
60 – 63	Оцінка «задовільно» ставиться коли у студента відповідь фрагментарна, характеризується початковими уявленнями про предмет вивчення.
35 – 59	Оцінка «не задовільно» ставиться коли студент не логічно та незрозуміло відтворює навчальний матеріал.
1 – 34	Оцінка «не задовільно» ставиться коли студент відтворює незначну частину навчального матеріалу, має нечіткі уявлення про об'єкт вивчення.

Розподіл балів

Теми														Разом	Сума	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14			
Поточний контроль														50	75	
3	5	3	3	6	6	3	3	6	3	3	2	2	2			
Контроль самостійної роботи														25		
1	3	1	1	3	2	1	1	3	3	3	1	1	1			

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
		для екзамену
90 – 100	A	відмінно
82 – 89	B	добре
74 – 81	C	
64 – 73	D	задовільно
60 – 63	E	
35 – 59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання

1 – 34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни
--------	---	--

В Університеті передбачено можливість перезарахування результатів неформальної та/або інформальної освіти відповідно до Положення про порядок визнання результатів навчання у неформальній та/або інформальній освіті у Сумському державному педагогічному університеті імені А.С.Макаренка (https://sspu.edu.ua/images/2022/docs/polozhennia/pro_perezarahuvannya_baliv_u_neformalniy_osviti_1f01f.pdf).

4.1 Критерії оцінювання видів роботи для поточного контролю

Під час оцінювання результатів навчання застосовується накопичувальна бально-рейтингова система, що передбачає оцінювання якості виконання студентами всіх видів аудиторної та позааудиторної навчальної діяльності, спрямованих на опанування навчального навантаження шляхом поточного та підсумкового контролю. Система оцінювання курсу реалізується згідно з критеріями оцінювання навчальних досягнень студентів під час відвідування лекцій, роботи на практичних заняттях, виконання тестових завдань, та виконання інших видів самостійної роботи.

Поточний контроль складається з таких компонентів:

- **50 балів:** робота на *практичних* заняттях – підготовка доповідей, усні відповіді, участь в обговоренні питань / дискусіях, виконання практичних індивідуальних завдань, виконання тестових завдань, розв'язання задач тощо.

- **25 балів:** контроль *самостійної роботи* – підготовка до практичних занять та опрацювання теоретичного матеріалу, виконання завдань, написання рефератів, тез доповідей тощо.

Разом – **75 балів**

5. Засоби діагностики результатів навчання

Діагностика результатів навчання та облік знань з дисципліни «Адміністративне право» студентів здійснюється в рамках семінарських (практичних) занять шляхом опитування, тематичних дискусій, тестування, реферативної роботи, підготовки доповідей, формування навиків складання документів.

Форми контролю:

- форми поточного контролю: практичні \ семінарські заняття;
- форми проміжного контролю: контрольна робота;

– форми підсумкового контролю: курсова робота, екзамен.

Студенти, які завершили вивчення цієї дисципліни, повинні:

Знати: основні риси адміністративного права, чинне адміністративне законодавство; правовий статус, систему та напрями діяльності органів виконавчої влади; види публічних послуг; способи забезпечення законності в державному управлінні та адміністративно-правові режими.

Вміти: грамотно тлумачити норми адміністративного права, правильно застосовувати їх у конкретній ситуації, вирішувати практичні завдання.

Володіти: навичками самостійної роботи, здатністю аналізувати та вирішувати проблеми у сфері адміністративних правовідносин у поєднанні з нормами інших галузей права.

Питання до підсумкової форми контролю з навчальної дисципліни

1. Правова характеристика системоутворюючих факторів адміністративного права.
2. Предмет та метод адміністративного права.
3. Адміністративно-правові норми та адміністративні правовідносини.
4. Адміністративне право як наука.
5. Поняття та види форм (джерел) адміністративного права.
6. Адміністративне законодавство України: поняття, ознаки, система, стан та перспективи розвитку.
7. Нормативно-правовий акт – основна форма (джерело) адміністративного права.
8. Міжнародні договори.
9. Судові рішення як джерела адміністративного права та акти тлумачення норм права.
10. Неформалізовані джерела адміністративного права.
11. Публічне адміністрування як форма реалізації публічної влади.
12. Загальні положення адміністративної правосуб'єктності суб'єктів адміністративного права.
13. Групи суб'єктів публічного адміністрування.
14. Загальний та спеціальний адміністративно-правовий статус приватних осіб.
15. Правова характеристика суб'єктивних публічних прав приватних осіб.
16. Особливості неурядової організації як суб'єкта адміністративного права.
17. Загальна характеристика суб'єкта публічного адміністрування.
18. Поняття та рівні органів виконавчої влади в Україні.
19. Президент України в системі адміністрування виконавчої влади.
20. Служба в органах місцевого самоврядування України.
21. Поняття та види інструментів публічного адміністрування.
22. Нормативний акт як інструмент публічного адміністрування.

23. Адміністративний акт як інструмент публічного адміністрування.
24. Адміністративний договір як інструмент публічного адміністрування.
25. Поняття та види адміністративної послуги..
26. Суб'єкти відносин щодо надання адміністративних послуг.
27. Порядок надання адміністративних послуг.
28. Поняття та класифікаційні види адміністративних договорів.
29. Загальні засади правового регулювання адміністративних проваджень.
30. Інструменти захисту прав, свобод та інтересів приватних осіб у сфері публічного адміністрування.
31. Медіація як засіб вирішення адміністративних суперечок.
32. Адміністративне оскарження.
33. Відшкодування шкоди, завданої суб'єктами публічної адміністрації приватним особам.
34. Поняття та ознаки адміністративної відповідальності.
35. Поняття, ознаки та юридичний склад адміністративного правопорушення.
36. Поняття та види адміністративних стягнень.
37. Правовий порядок та загальні засади притягнення до адміністративної відповідальності.
38. Організаційно-правовий механізм профілактики адміністративних правопорушень.
39. Використання електронного врядування у публічному адмініструванні.
40. Адміністративна юстиція як інструмент захисту прав особи.
41. Поняття та види адміністративно-правових режимів.
42. Суб'єкти публічного управління у сфері економіки.
43. Управління у сфері культури.
44. Управління у сфері освіти та науки.
45. Управління у сфері молоді та спорту.
46. Управління у сфері охорони здоров'я населення.
47. Управління у сфері соціальної та інформаційної політики.
48. Управління у сфері закордонних справ.
49. Управління у сфері оборони держави.
50. Управління у сфері національної безпеки.
51. Управління у сфері внутрішніх справ.
52. Управління у сфері юстиції.

6. Програма навчальної дисципліни

Програма навчальної дисципліни «Адміністративне право» складається з 12 тем:

1. Поняття адміністративного права та його місце у правовій системі держави.
2. Адміністративно-правові норми та адміністративно-правові відносини.
3. Правовий статус суб'єктів публічного адміністрування.
4. Приватна особа як суб'єкт адміністративного права.
5. Адміністративні послуги.
6. Інструменти публічного адміністрування.
7. Адміністративно-деліктне право.
8. Захист приватної особи у сфері публічного адміністрування.
9. Адміністративно-правові режими.
10. Адміністративне управління у сфері економіки.
11. Адміністративне управління соціально-культурною сферою.
12. Адміністративне управління адміністративно-політичною сферою.

7. Інформаційний зміст навчальної дисципліни

7.1. Тематичні розділи

Тема 1. Поняття адміністративного права та його місце у правовій системі держави.

Поняття, предмет і метод адміністративного права. Взаємозв'язок з іншими галузями права. Система адміністративного права. Адміністративне законодавство та форми систематизації. Джерела адміністративного права. Наука адміністративного права, її предмет і система.

Тема 2. Адміністративно-правові норми та адміністративно-правові відносини.

Поняття та структура норм адміністративного права. Дія адміністративно-правових норм. Види та реалізація адміністративно-правових норм. Поняття, особливості та склад адміністративно-правових відносин. Види адміністративно-правових відносин. Учасники адміністративно-правових відносин, їх правоздатність та дієздатність. Способи захисту прав суб'єктів адміністративних правовідносин у сфері публічного управління.

Тема 3. Правовий статус суб'єктів публічного адміністрування

Загальна характеристика суб'єкта публічного адміністрування. Групи та повноваження суб'єктів публічного адміністрування. Поняття та рівні органів виконавчої влади в Україні. Президент України в системі адміністрування виконавчої влади. Адміністративно - правовий статус Кабінету Міністрів України, центральних органів виконавчої влади та місцевих державних адміністрацій. Адміністративно – правовий статус органів місцевого самоврядування. Служба в органах місцевого самоврядування України.

Тема 4. Приватна особа як суб'єкт адміністративного права.

Місце приватної особи в системі суб'єктів адміністративного права. Види приватних осіб. Адміністративна правосуб'єктність приватної особи. Сутність суб'єктивних публічних прав приватної особи. Реалізація окремих публічних прав (право на участь в ухваленні рішень, право на звернення, право на доступ до публічної інформації, право на свободу мирних зібрань, право на свободу об'єднань). Особливості неурядової організації як суб'єкта адміністративного права.

Тема 5. Адміністративні послуги.

Поняття, ознаки та види адміністративних послуг. Суб'єкти відносин надання адміністративних послуг. Суб'єкт звернення. Суб'єкт надання адміністративних послуг. Центри надання адміністративних послуг. Адміністратори. Прядок надання адміністративних послуг. Стадії процедури надання адміністративної послуги. Юридичні документи та дії, що супроводжують процедуру надання адміністративних послуг. Адміністративний збір. Вимоги до якості надання адміністративних послуг.

Тема 6. Інструменти публічного адміністрування.

Поняття, ознаки, види інструментів публічного адміністрування. Нормативно-правовий акт як інструмент публічного адміністрування. Індивідуальний (адміністративний) акт як інструмент публічного адміністрування. Адміністративний договір як інструмент публічного адміністрування. Адміністративний розсуд у публічному адмініструванні. Використання електронного врядування у публічному адмініструванні. Співвідношення понять «електронне врядування», «електронна держава», «електронна демократія», «електронний парламент», «електронний уряд».

Тема 7. Адміністративно-деліктне право.

Адміністративне правопорушення та його ознаки. Склад адміністративного правопорушення. Загальні засади адміністративної відповідальності. Заходи адміністративної відповідальності. Поняття та види адміністративних стягнень. Загальні правила накладення адміністративних стягнень. Особливості адміністративної відповідальності юридичних осіб. Поняття та принципи профілактики адміністративних правопорушень. Організаційно-правовий механізм профілактики адміністративних правопорушень.

Тема 8. Захист приватної особи у сфері публічного адміністрування.

Поняття інструментів захисту прав, свобод та інтересів приватних осіб у сфері публічного адміністрування. Види інструментів захисту особи та їх співвідношення між собою. Медіація як альтернативний спосіб вирішення адміністративних спорів. Особливості адміністративного оскарження. Відшкодування шкоди, завданої суб'єктами публічної адміністрації приватним особам.

Тема 9. Адміністративно-правові режими.

Поняття та види адміністративно-правових режимів. Звичайні та надзвичайні адміністративно-правові режими. Дозвільно-ліцензійна діяльність в Україні.

Тема 10. Адміністративне управління у сфері економіки.

Економіка як об'єкт адміністративно-правового регулювання. Суб'єкти публічного управління у сфері економіки. Організаційно-правові засади управління економікою.

Тема 11. Адміністративне управління соціально-культурною сферою.

Управління у сфері культури. Управління у сфері освіти та науки. Управління у сфері молоді та спорту. Управління у сфері охорони здоров'я населення. Управління у сфері соціальної та інформаційної політики. Організаційно-правові засади управління соціально-культурною сферою.

Тема 12. Адміністративне управління адміністративно-політичною сферою

Організаційно-правові засади управління адміністративно-політичною діяльністю. Управління у сфері закордонних справ. Управління у сфері оборони держави. Управління у сфері національної безпеки. Управління у сфері внутрішніх справ. Управління у сфері юстиції.

7.2. Структура та обсяг навчальної дисципліни

Назви розділів і тем	Кількість годин				
	Усього	у тому числі			
		Лекції	Практичні	Консультації	Самостійна робота
Тема 1. Поняття адміністративного права та його місце у правовій системі держави.	8	1	1	-	6
Тема 2. Адміністративно-правові норми та адміністративно-правові відносини.	10	1	1	-	8
Тема 3. Правовий статус суб'єктів публічного адміністрування.	18	4	4	-	10
Тема 4. Приватна особа як суб'єкт адміністративного права.	14	2	2	-	10
Тема 5. Адміністративні послуги.	16	2	4	-	10

Тема 6. Інструменти публічного адміністрування.	14	2	4	-	8
Тема 7. Адміністративно-деліктне право.	12	2	2	-	8
Тема 8. Захист приватної особи у сфері публічного адміністрування.	14	2	2	-	10
Тема 9. Адміністративно-правові режими.	14	4	4	-	6
Тема 10. Адміністративне управління у сфері економіки.	8	2	-	-	6
Тема 11. Адміністративне управління соціально-культурною сферою.	10	2	2	-	6
Тема 12. Адміністративне управління адміністративно-політичною сферою.	12	2	2	2	6
Усього годин	150	26	28	2	94

7.3. Можливі види самостійної роботи студентів:

- робота з основною та додатковою літературою, аналіз нормативно-правових актів та судової практики;
- самостійне вивчення матеріалу;
- самостійний пошук необхідної інформації в мережі Інтернет;
- перегляд відеоматеріалу за тематикою дисципліни;
- підготовка усного повідомлення для виступу на занятті;
- написання реферату;
- підготовка доповіді;
- підготовка до участі у дискусії;
- виконання завдань для самоконтролю;
- проходження онлайн-курсів на освітніх платформах Ed Era, Prometheus.

7.4. Теми індивідуальних проєктів

1. Систематизація адміністративного права України.
2. Адміністративно-правовий статус громадян України, його розвиток в сучасних умовах.
3. Механізм адміністративно-правового забезпечення прав і свобод людини та громадянина.
4. Право громадян на відшкодування збитків, завданих незаконними діями посадових осіб державних органів.
5. Роль громадськості у контролі за діяльністю органів державної влади та місцевого самоврядування як суб'єктів адміністративного права України.

6. Медіація як засіб вирішення адміністративних суперечок.
7. Форми діяльності органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування.
8. Поняття та процедура делегування повноважень у органах публічної влади.
9. Проходження державної служби: поняття, основні стадії, адміністративно-правове регулювання.
10. Правове регулювання розгляду справ про адміністративні правопорушення.
11. Структура адміністративних послуг та правове забезпечення їх надання.
12. Адміністративна юстиція як інструмент захисту прав особи.
13. Адміністративне управління адміністративно-політичною сферою.
14. Адміністративне управління соціально-культурною сферою.
15. Вплив європейської інтеграції на українську систему державного управління: теорія та практика.
16. Юрисдикція Європейського суду з прав людини у справах адміністративно-правового характеру.

Засоби адаптації викладання дисципліни до потреб здобувачів з обмеженими можливостями здоров'я

При необхідності в освітньому процесі застосовуються методи і технології, що полегшують сприйняття інформації особами з обмеженими можливостями здоров'я:

- створення текстової версії будь-якого нетекстового контенту для його можливого перетворення в альтернативні форми, зручні для різних користувачів;
- створення контенту, який можна представити у різних видах без втрати даних або структури, передбачити можливість масштабування тексту та зображень без втрати якості, передбачити доступність управління контентом з клавіатури;
- застосування програмних засобів, що забезпечують можливість освоєння навичок і умінь, що формуються дисципліною, за рахунок альтернативних способів, в тому числі віртуальних лабораторій і імітаційних технологій;
- застосування дистанційних освітніх технологій для передачі інформації, організації різних форм інтерактивної контактної роботи учня з викладачем, у тому числі вебінарів, які можуть бути використані для проведення віртуальних лекцій з можливістю взаємодії всіх учасників дистанційного навчання, проведення семінарів, виступи з доповідями і захисту виконаних робіт, проведення тренінгів, організації колективної роботи;

- застосування дистанційних освітніх технологій для організації форм поточного та проміжного контролю;
- збільшення тривалості здачі особою з обмеженими можливостями здоров'я форм проміжної атестації по відношенню до встановленої тривалості їх здачі:
- тривалості здачі іспиту, що проводиться в письмовій формі, – не більше, ніж на 90 хвилин;
- тривалості підготовки здобувача до відповіді на іспиті, що проводиться в усній формі – не більш, ніж на 20 хвилин.

Методичне забезпечення дисципліни

Основу комплексу методичного забезпечення навчальної дисципліни «Адміністративне право» складають:

- робоча програма навчальної дисципліни;
- силабус;
- плани практичних / семінарських занять та методичні рекомендації до них;
- методичні рекомендації до курсових робіт;
- питання для підготовки до екзамену;
- рекомендовані джерела інформації (підручники, навчальні посібники з дисципліни у форматі pdf).

8. Рекомендовані джерела інформації

Законодавство України у сфері адміністративного права

1. Конституція України від 28.06.1996 *Верховна Рада України. Законодавство України: інформаційно-пошукова система* URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80#Text> (дата звернення: 31.08.2023)
2. Кодекс України про адміністративні правопорушення від 07.12.1984 № 8073-Х *Верховна Рада України. Законодавство України: інформаційно-пошукова система* URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/80731-10#Text> (дата звернення: 31.08.2023)
3. Кодекс адміністративного судочинства України від 06.07.2005 № 2747-IV *Верховна Рада України. Законодавство України: інформаційно-пошукова система* URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2747-15#Text> (дата звернення: 31.08.2023)
4. Про місцеві державні адміністрації Закон України від 9.04.1999 586-XIV *Верховна Рада України. Законодавство України: інформаційно-пошукова система* URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/586-14#Text> (дата звернення: 31.08.2023)

5. Про місцеве самоврядування в Україні Закон України від 21.05.1997 280/97-ВР *Верховна Рада України. Законодавство України: інформаційно-пошукова система* URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/280/97-%D0%B2%D1%80#Text> (дата звернення: 31.08.2023)
6. Про державну службу Закон України від 10.12.2015 № 889 - VIII *Верховна Рада України. Законодавство України: інформаційно-пошукова система* URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/889-19#Text> (дата звернення: 31.08.2023)
7. Про службу в органах місцевого самоврядування Закон України від 7.06.2001 2493-III *Верховна Рада України. Законодавство України: інформаційно-пошукова система* URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2493-14#Text> (дата звернення: 31.08.2023)
8. Про громадянство Закон України в редакції від 18.01.2001 № 2235-III *Верховна Рада України. Законодавство України: інформаційно-пошукова система* URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2235-14#Text> (дата звернення: 31.08.2023)
9. Про правовий статус іноземців та осіб без громадянства Закон України від 22.09.2011 № 3773-VI *Верховна Рада України. Законодавство України: інформаційно-пошукова система* URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3773-17#Text> (дата звернення: 31.08.2023)
10. Про політичні партії в Україні Закон України від 5.04.2001 № 2365-III *Верховна Рада України. Законодавство України: інформаційно-пошукова система* URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2365-14#Text> (дата звернення: 31.08.2023)
11. Про біженців та осіб, які потребують додаткового або тимчасового захисту Закон України від 08.07.2011 № 3671-VI *Верховна Рада України. Законодавство України: інформаційно-пошукова система* URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3671-17#Text> (дата звернення: 31.08.2023)
12. Про прокуратуру Закон України від 14.10.2014 № 1697-VII *Верховна Рада України. Законодавство України: інформаційно-пошукова система* URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1697-18#Text> (дата звернення: 31.08.2023)
13. Про судоустрій і статус суддів Закон України від 02.06.2016 № 1402-VIII *Верховна Рада України. Законодавство України: інформаційно-пошукова система* URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1402-19#Text> (дата звернення: 31.08.2023)
14. Про Національну поліцію України від 02.07.2015 № 580-VIII *Верховна Рада України. Законодавство України: інформаційно-пошукова система* URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/580-19#Text> (дата звернення: 31.08.2023)

15. Про адміністративну процедуру Закон України від 17.02.2022 року № 2073-IX *Верховна Рада України. Законодавство України: інформаційно-пошукова система.* URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2073-20#Text> (дата звернення: 31.08.2023)
16. Про Вищий антикорупційний суд: Закон України від 07.06.2018 № 2447-VIII *Верховна Рада України. Законодавство України: інформаційно-пошукова система.* URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2447-19#Text> (дата звернення: 31.08.2023)
17. Про доступ до публічної інформації Закон України від 13.01.2011 № 2939-VI *Верховна Рада України. Законодавство України: інформаційно-пошукова система.* URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2939-17#Text> (дата звернення: 31.08.2023)
18. Про звернення громадян: Закон України від 12.10.1996 № 393/96-ВР *Верховна Рада України. Законодавство України: інформаційно-пошукова система.* URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/393/96-%D0%B2%D1%80#Text> (дата звернення: 31.08.2023)
19. Про Кабінет Міністрів України Закон України від 27.10.2010 № 794-VII *Верховна Рада України. Законодавство України: інформаційно-пошукова система.* URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/794-18#Text> (дата звернення: 31.08.2023)
20. Про центральні органи виконавчої влади Закон України від 17.03.2011 № 3166-VI *Верховна Рада України. Законодавство України: інформаційно-пошукова система.* URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3166-17#Text> (дата звернення: 31.08.2023)
21. Про Національне антикорупційне бюро України Закон України від 14.10.2014 № 1698-VII *Верховна Рада України. Законодавство України: інформаційно-пошукова система.* URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1698-18#Text> (дата звернення: 31.08.2023)
22. Про порядок виїзду з України і в'їзду в Україну громадян України Закон України від 21.01.1994 № 3857-XII *Верховна Рада України. Законодавство України: інформаційно-пошукова система.* URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3857-12#Text> (дата звернення: 31.08.2023)
23. Про правовий режим надзвичайного стану Закон України від 16.03.2000 № 1550-III *Верховна Рада України. Законодавство України: інформаційно-пошукова система.* URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1550-14#Text> (дата звернення: 31.08.2023)
24. Про правовий режим воєнного стану Закон України від 12.05.2015 № 389-VIII *Верховна Рада України. Законодавство України:*

інформаційно-пошукова система. URL:
<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/389-19#Text> (дата звернення:
31.08.2023)

Додаткова література

1. Адміністративне право : навч. посіб. для здобувачів вищ. освіти / [Ю. П. Битяк, І. М. Балакарева, М. І. Белікова та ін. ; за заг. ред В. М.Гаращука, Р. В. Шаповала]. – Вид. 7-ме, допов. та перероб. з опорою на законодавство станом на 1 трав. 2023 р. Харків : Право, 2023. – 238 с.
2. Адміністративна відповідальність юридичних осіб. Законодавство. Судова практика / за заг. ред. С. В. Петкова. К. : Юрінком Інтер, 2023. 272 с.
3. Адміністративне право України. Повний курс : підручник / В. Галуцько, П. Діхтієвський, О. Кузьменко та ін. ; за ред. В. Галуцько, О. Правоторової. – Видання четверте. Херсон : ОЛДІ-ПЛЮС, 2021. 656 с.
4. Адміністративне право України. Повний курс : підручник / за ред. В. Галуцько, О. Правоторової. Вид. Третє. Київ : Академія адміністративно-правових наук, 2020. 466 с.
5. Адміністративне право України : навч. посіб. Для підготовки для іспитів / Упорядники І. Тетарчук, Т. Дяків. Київ : Центр учбової літератури, 2019. 214 с.
6. Адміністративне право України : підручник / І.Л. Бородин. К.: Алерта, 2019. 548 с.
7. Адміністративне право України: Підручник / за заг. ред. Т.О. Коломоєць. К. : Істина, 2019. 475 с.
8. Гриценко І., Мельник Р., Пухтецька А. та ін. Загальне адміністративне право : підручник. Київ: Юрінком Інтер, 2017. 376 с.
9. Мельник Р.С., Мосьондз С.О. Адміністративне право України (у схемах та коментарях) : навч. посіб. / Р. С. Мельник, С. О. Мосьондз. К.: Юрінком Інтер, 2017. 344 с.
10. Навчальний посібник з надання адміністративних послуг для адміністраторів центрів Дії (центри надання адміністративних послуг): Посібник / Андрєєв О. В., Гугля О. С., Маценко М. М., Ткач Н. О., Шамрай Н. В. К., 2020. 263 с.
11. Остапенко О. Адміністративне право України (загальна частина) : навч. посіб. / [Остапенко О.І., Ковалів М. В., Єсімов С. С. та ін.] : Вид. 2-е, доп. Львів : СПОЛОМ, 2021. 616 с.
12. Серєда В.В., Назар Ю.С., Костовська К.М. Адміністративне право України (у схемах та коментарях) : навч. посіб. / В. Серєда, Ю. Назар, К. Костовська. Л. : ЛьвДУВС, 2016. 300 с.

Інформаційні ресурси, відео-лекції, інше методичне забезпечення
<http://www.president.gov.ua/> - Офіційний сайт Президента України

<http://www.rada.gov.ua/> – Офіційний портал Верховної ради України
<http://www.kmu.gov.ua/> – Офіційний портал Кабінету міністрів України
<http://reyestr.court.gov.ua> – Офіційний сайт єдиного державного реєстру судових рішень України
<http://www.scourt.gov.ua/> – Офіційний сайт Верховного Суду України
<http://www.minjust.gov.ua/> – Офіційний сайт Міністерства юстиції України
<http://www.constcourt.gov.ua/> – Офіційний сайт Конституційного Суду України
<http://www.osce.org/odihr> - Бюро демократичних інститутів і прав людини:
<http://lib.rada.gov.ua/Collection> - Верховна Рада України. Бібліотечно-бібліографічні ресурси
<http://www.nbuv.gov.ua/> - світ Національної бібліотеки України ім.. В. Вернадського
<https://nlu.org.ua/> - сайт Національної бібліотеки України ім.. Ярослава Мудрого
<https://textbooks.net.ua/> - Підручники онлайн
<https://youtu.be/4NXdnNdDtOQ?si=AhV3YQDTqc6D0YQP> - Все про адміністративне право: онлайн-зустріч із Р.Мельником
https://prometheus.org.ua/course/course-v1:Prometheus+GOV101+2015_T2 - онлайн-курс Основи державної політики
https://prometheus.org.ua/course/course-v1:Prometheus+IAP101+2019_T3 - онлайн-курс Взаємодія органів державної влади з громадськістю
<https://study.ed-era.com/uk/courses/course/371> - онлайн-курс Захист персональних даних
https://courses.ed-era.com/courses/course-v1:OSCE_EDERA+Med_101+2020/about - онлайн-курс Навички медіації та діалогу для потреб публічної служби